

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ- ΙΟΥΝΙΟΥ 2018ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 4/ 06 / 2018

ΤΑΞΗ : Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΧΡΟΝΟΣ: 90 λεπτά (ΧΗΜΕΙΑ / ΒΙΟΛΟΓΙΑ)

ΒΑΘΜΟΣ .....

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ .....

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ..... ΤΜΗΜΑ: ..... ΑΡΙΘΜΟΣ: .....

ΟΔΗΓΙΕΣ :

- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από έξι (6) σελίδες.
- Να απαντηθούν και τα τρία μέρη (Α', Β', Γ') του εξεταστικού δοκιμίου.
- Το εξεταστικό δοκίμιο βαθμολογείται με 25 μονάδες.
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.
- Απαγορεύεται η χρήση υπολογιστικής μηχανής.
- Να γράψετε με μπλε μελάνι.

ΜΕΡΟΣ Α': Ερωτήσεις 1-2

Να απαντήσετε στις ερωτήσεις 1-2.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με δυόμιση (2,5) μονάδες.

Ερώτηση 1

α) Τα πιο κάτω εικονογράμματα κινδύνου τοποθετούνται σε προϊόντα καθημερινής χρήσης.

Να γράψετε ποιο σύμβολο θα έχει σε κάθε ένα από τα προϊόντα που δίνονται πιο κάτω.

(Προσοχή : περισσεύει ένα σύμβολο)

(μον.1)

Α

Β

Γ

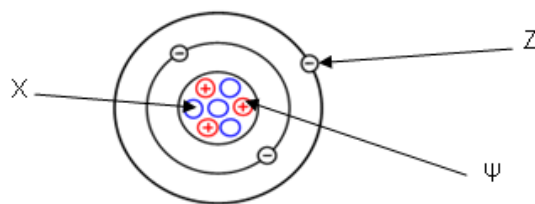
Δ

Ε

- ουσία που, αν έρθετε σε επαφή μαζί της, υπάρχει περίπτωση να προκαλέσει καρκίνο : ...**Γ**.
- μπουκάλι που περιέχει αέριο το οποίο θα προκαλούσε κοκκίνισμα του δέρματος : ...**Ε**
- προϊόν το οποίο δεν πρέπει να είναι κοντά σε αναμμένη θερμάστρα γκαζιού : ...**Β**
- υγρό που θα μπορούσε να τρυπήσει τα παπούτσια σας αν πέσει σε αυτά : .....**Α**....

β) Να απαντήσετε στα ερωτήματα που ακολουθούν με βάση την πιο κάτω απεικόνιση του ατόμου του λιθίου.

Να γράψετε ποιο υποατομικό σωματίδιο αντιπροσωπεύει το κάθε ένα από τα γράμματα X, Ψ και Z στην πιο πάνω απεικόνιση. (μον.1,5)

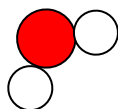
X: .....**νετρόνιο**.....

Ψ: .....**πρωτόνιο**.....

Z: .....**ηλεκτρόνιο**.....

Ερώτηση 2

α) Να σημειώσετε ποια από τα παρακάτω αντιστοιχούν σε μόριο χημικού στοιχείου (**Χ.Στ.**) και ποια σε μόριο χημικής ένωσης (**Χ.Εν.**). (μον.1,5)

Cu

CH₄

..... **Χ.Εν.**.....

..... **Χ.Στ.**.....

..... **Χ.Στ.**.....

..... **Χ.Εν.**.....

..... **Χ.Εν.**.....

β) Το ξίδι περιέχει οξικό οξύ με μοριακό τύπο C₂H₄O₂. (μον.1)

Να απαντήσετε στα ερωτήματα που ακολουθούν:

i) Από ποια άτομα αποτελείται το οξικό οξύ; .....**Ανθρακας, Υδρογόνο, Οξυγόνο**

ii) Πόσα άτομα C, H και O περιέχονται σε 5 μόρια οξικού οξέος;

C : .....**10**....., H : .....**20**..... O: .....**10**.....

ΜΕΡΟΣ Β': Ερωτήσεις 3-4

Να απαντήσετε στις ερωτήσεις 3-4.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με πέντε (5) μονάδες.

Ερώτηση 3

α) i) Να γράψετε τι ονομάζεται κατιόν. (μον.0,5)

.....**Το θετικά φορτισμένο σωματίδιο**.....

ii) Να συμπληρώσετε την παρακάτω πρόταση με την κατάλληλη λέξη. (μον.0,25)

Ένα σωματίδιο που περιέχει 9 πρωτόνια, 10 νετρόνια και 10 ηλεκτρόνια είναι ..... **ανιόν**.....

(κατιόν / ανιόν / ουδέτερο άτομο)

β) Τα αποτελέσματα της ηλεκτρολυτικής διάσπασης τεσσάρων ουσιών Α, Β, Γ, Δ φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα.

	Όγκος υδρογόνου (mL)	Όγκος οξυγόνου (mL)
A	50	25
B	30	60
Γ	45	15
Δ	40	20

i) Ποια/ες από τις ουσίες Α,Β,Γ,Δ μπορεί να είναι νερό; .....**A, Δ**..... (μον.0,5)

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (μον.0,5)

.....**Γιατί ο όγκος του υδρογόνου είναι διπλάσιος από τον όγκο του οξυγόνου**

ii) Να περιγράψετε πειραματικά πώς ανιχνεύεται το αέριο υδρογόνο. (μον.0,5)

.....**Πλησιάζουμε αναμμένο σπίρτο και το αέριο καίγεται εκρηκτικά.**

γ) i) Να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα : (μον. 2)

Χημικό στοιχείο	Ατομικός αριθμός	Μαζικός αριθμός	Πρωτόνια	Νετρόνια	Ηλεκτρόνια	Ηλεκτρονική δομή
Γ	18	40	18	22	18	2/8/8
Δ	19	39	19	20	19	2/8/8/1

ii) Να γράψετε ποιο από τα πιο πάνω στοιχεία του πίνακα (Γ ή Δ) είναι ευγενές αέριο .....**Γ...**

(μον.0,25)

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(μον.0,5)

.....**Γιατί έχει συμπληρωμένη την εξωτερική του στιβάδα με οκτώ ηλεκτρόνια** .....

.....0,3.....0,2.....

Ερώτηση 4

α) Να εισηγηθείτε την καταλληλότερη μέθοδο με την οποία μπορούμε να διαχωρίσουμε τα πιο κάτω μείγματα στα συστατικά τους: (μον. 2)

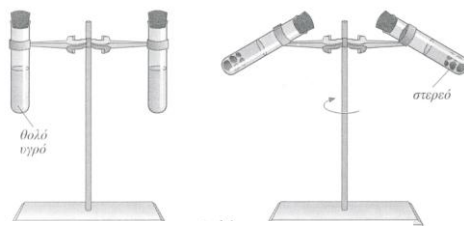
i) Νερό και αλάτι : .....**Απόσταξη**.....

ii) Νερό και χαλίκια : ...**Απόχυση**.....

iii) Μελάνι : .....**Χρωματογραφία**.....

iv) Γαλλικός καφές : .....**Διήθηση**.....

β) Δίνεται το πιο κάτω σχεδιάγραμμα:

i) Ποια μέθοδο διαχωρισμού μειγμάτων απεικονίζεται στο πιο πάνω σχεδιάγραμμα;

..... **Φυγοκέντρωση** ..... (μον.0,25)

ii) Με την πιο πάνω μέθοδο μπορούν να διαχωριστούν ομογενή ή ετερογενή μείγματα;

..... **ετερογενή** ..... (μον.0,25)

iii) Να γράψετε ένα (1) μείγμα το οποίο μπορεί να διαχωριστεί με την πιο πάνω μέθοδο.

βούτυρο με γάλα ή λάδι με κατακάθι ελιών ή το αίμα από τα έμμορφα συστατικά του.

(μον.0,25)

iv) Πότε χρησιμοποιείται η πιο πάνω μέθοδος διαχωρισμού μειγμάτων;

- **Όταν τα συστατικά έχουν διαφορετική πυκνότητα σωματιδίων ή**

...διαφορετικό μέγεθος σωματιδίων .... (μον.0,25)

γ) Δίνονται οι πιο κάτω χημικές αντιδράσεις:

I. Μαγνήσιο + οξυγόνο $\longrightarrow$ οξείδιο του μαγνησίου + θερμότητα

II. Οξείδιο του ασβεστίου + νερό $\longrightarrow$ υδροξείδιο του ασβεστίου + θερμότητα

III. Οξείδιο του υδραργύρου $\xrightarrow{\text{θέρμανση}}$ υδράργυρος + οξυγόνο

i) Να γράψετε δύο παρατηρήσεις που θα κάνετε όταν πραγματοποιείται η αντίδραση I.

Άσπρο εκθαμβωτικό φως ..... (μον.0,5)

Το μαγνήσιο έγινε άσπρη σκόνη

ii) Να γράψετε το/τα προϊόν/τα της αντίδρασης II.

(μον.0,25)

..... **υδροξείδιο του ασβεστίου**.....

iii) Τι ονομάζουμε αντιδρώντα μιας αντίδρασης;

(μον.0,5)

οι ουσίες που υπάρχουν πριν την αντίδραση

iv) Ποια/ες από τις πιο πάνω αντιδράσεις είναι ενδόθερμη/ες;

(μον.0,25)

III.....

v) Πότε μια αντίδραση ονομάζεται ενδόθερμη;

(μον.0,5)

Όταν μια αντίδραση απορροφά θερμότητα από το περιβάλλον και μειώνεται η θερμοκρασία.

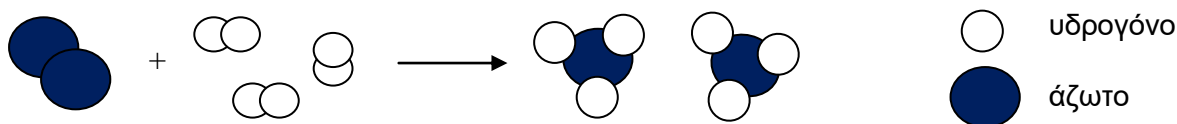
ΜΕΡΟΣ Γ΄:

Να απαντήσετε στην ερώτηση 5.

Η ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

α) Δίνεται το χημικό στοιχείο ${}^{27}_{13}\text{Al}$. Να γράψετε: (μον.1,75)i) τον ατομικό του αριθμό : .....**13**.....ii) τον αριθμό των νετρονίων : .....**14**.....iii) την ηλεκτρονική δομή : .....**2/8/3**.....iv) το σθένος του : .....**3**.....v) αν είναι μέταλλο ή αμέταλλο και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. ...**μέταλλο** ....0,25.....**Αφού έχει 3 ηλεκτρόνια στην εξωτερική του στιβάδα, είναι μέταλλο.** 0,25**Όταν τα στοιχεία έχουν 1-3 ηλεκτρόνια στην εξωτερική στιβάδα είναι μέταλλα** 0,25

β) Το άζωτο και το υδρογόνο αντιδρούν και σχηματίζουν αμμωνία, σύμφωνα με το πιο κάτω σχήμα:

i) Πόσα μόρια υπάρχουν στη χημική αντίδραση; .....**6**..... (μον.0,25)

ii) Πόσα είδη ατόμων και πόσα είδη μορίων υπάρχουν στην πιο πάνω χημική αντίδραση;

είδη ατόμων .....**2**..... είδη μορίων .....**3**..... (μον.0,5)iii) Να γράψετε με **χημικούς τύπους** ποια μόρια αντιστοιχούν σε χημικές ενώσεις και ποια σε χημικά στοιχεία. (μον.0,75)• μόρια χημικών ενώσεων .....**NH₃**.....• μόρια χημικών στοιχείων .....**H₂**.....**N₂**.....

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (μον.0,5)

Τα μόρια των χημικών στοιχείων αποτελούνται από όμοια (ίδια) άτομα ενώ**των χημικών ενώσεων τα άτομα είναι διαφορετικά.** .....(2*0,25)

γ) Να συμπληρώσετε με τις κατάλληλες λέξεις ή φράσεις τα κενά του πιο κάτω πίνακα. (μον.1,25)

Πώς ονομάζεται η περιοχή του ατόμου μέσα στην οποία βρίσκονται τα πρωτόνια;	Πυρήνας
Ποιος "αριθμός" αποτελεί την ταυτότητα ενός ατόμου;	Ατομικός
Ποιο υποατομικό σωματίδιο έχει αμελητέα μάζα;	Ηλεκτρόνιο
Ποιο υποατομικό σωματίδιο έχει περίπου ίδια μάζα με το πρωτόνιο;	Νετρόνιο
Ποιος είναι ο μέγιστος αριθμός ηλεκτρονικών στιβάδων που μπορεί να έχει ένα χημικό στοιχείο.	7

δ) i) Τι ονομάζουμε χημικές ενώσεις; (μον.0,5)

Είναι οι ουσίες που διασπώνται σε απλούστερες ουσίες και έχουν σταθερή σύσταση.

ii) Να γράψετε μια (1) διαφορά μεταξύ των χημικών ενώσεων και των μειγμάτων. (μον.0,5)

Οι Χ.Ε. έχουν σταθερή σύσταση ενώ τα συστατικά των μειγμάτων αναμιγνύονται σε τυχαίες αναλογίες

ε) Δίνεται το στοιχείο Χλώριο με ηλεκτρονική δομή $2/8/7$ και $A=35$.

i) Να υπολογίσετε τον ατομικό του αριθμό : .....**17**..... (μον.0,25)

ii) Να γράψετε το σύμβολο του χλωρίου : .....**Cl**..... (μον.0,5)

iii) Να γράψετε ποιο είναι το σθένος του πιο πάνω στοιχείου και να το δικαιολογήσετε. (μον.0,75)

Το σθένος είναι 1. Η ηλεκτρονική του δομή είναι $2/8/7$.

Αφού έχει 7 ηλεκτρόνια στην εξωτερική του στιβάδα, χρειάζεται ένα ηλεκτρόνιο για να την συμπληρώσει και να αποκτήσει δομή ευγενούς αερίου.

στ) i) Να συμπληρώσετε την πιο κάτω πρόταση: (μον.0,5)

Το ζαχαρόνερο είναι μείγμα γιατί προκύπτει από την **ανάμειξη δύο ή περισσότερων διαφορετικών ουσιών.**

ii) Ποιο μείγμα ονομάζεται ομογενές; (μον.0,5)

Ομογενή μείγματα ονομάζονται αυτά που δεν διακρίνουμε τα συστατικά τους με γυμνό μάτι ή το μικροσκόπιο.

iii) Πώς ονομάζεται διαφορετικά το ομογενές μείγμα; .....**διάλυμα**..... (μον.0,25)

iv) Να γράψετε δύο (2) ομογενή μείγματα από την καθημερινή ζωή - εξαιρούνται όσα μείγματα αναφέρονται στην άσκηση στ) i) και ν). (μον.0,5)

.....**λεμονάδα, νερό**.....

ν) Να σημειώσετε με **E** τα ετερογενή μείγματα που δίνονται πιο κάτω: (μον.0,75)

- ο αέρας της αίθουσας: .....
- το χύμα: .....**E**.....
- το λαδόξιδο: ..... **E** .....
- θαλασσινό νερό:.....
- κόκα κόλα : .....
- φυσικός χυμός πορτοκαλιού: ..... **E**.....

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΟΙ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΕΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Εύα Γιακουμή - Χατζηθεκλή

Μαρία Κάσια - Κωσταντίνου

Ανδρέας Ματσάγκος